

ترجمہ و توضیح

مکاسب ۲

شیخ انصار

محرمہ

توضیح و تعلیق

حضرت آیۃ اللہ پامانی

محمد مسعود عباسی

موسسه انتشارات دارالعلم

ترجمه و توضیح مکاسب (محرمه) جلد ۲

مؤلف: شیخ انصاری

توضیح و تعلیق: حضرت آیت الله پایانی

ترجمه: محمد مسعود عباسی

ناشر: موسسه انتشارات دارالعلم

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۴۲۵۰ تومان

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۷

قطع و صفحه: وزیری ۳۸۸ صفحه

دفتر مرکزی: قم خیابان ارم، مقابل کوچه ۲۰، پلاک ۳۵۷

تلفن: ۹-۷۷۴۴۲۹۸ / فکس: ۷۷۴۱۷۹۸ / تلفن انبار: ۲۹۱۰۱۷۷

دفتر تهران: خیابان انقلاب، ۱۲ فروردین، ساختمان تجاری ناشران

طبقه همکف شماره ۱۸ / ۱۶ تلفن: ۶۶۹۵۵۴۰۵-۶۶۹۷۳۸۰۹

چاپ: شرکت چاپ قدس قم، تلفن ۷۷۳۱۳۵۴ / فکس ۷۷۴۴۴۳

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است

شابک ۷-۹۴-۹۹۷۲-۹۷۸-۹۶۴-۰۱۵-۰۲۰۴-۹۶۴-۹۷۸
دوره ۵-۰۱۵-۰۲۰۴-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

۱۳	مسئله دهم. سحر
۱۴	مقام نخست: مراد از سحر در لغت و تعبیر فقها
۱۷	زیان رساندن در سحر
۲۳	اقسام سحر
۲۳	۱. سحر کلدانی ها
۲۴	۲. سحر نفوس قوی
۲۴	۳. سحر از طریق ارواح زمینی
۲۵	۴. تخیلات و چشم بندی
۲۵	۵. حرکات شگفت آور
۲۵	۶. خواص داروها
۲۶	۷. جلب قلوب
۲۶	۸. سخن چینی
۲۷	برخی از اقسام سحر در روایت
۳۰	مقام دوم: حکم اقسام سحر
۳۱	حکم طلسمات
۳۲	سحر مضّر به نفس محترم
۳۳	حکم سحر غیر مضّر
۳۶	حکم دفع ضرر سحر با سحر
۳۸	سحر در قصه هاروت و ماروت

۴۲	احکام تسخیرات
۴۳	سیمیا
۴۳	مسأله یازدهم. شعبده
۴۴	مسأله دوازدهم. غش
۴۸	ملاک صدق «غش»
۵۱	وجوب اعلام عیب پوشیده
۵۳	اقسام غش
۵۴	حکم بیع مغشوش
۶۰	بطلان بیع مغشوش به دلیل نهی از آن
۶۳	مسأله سیزدهم: غنا
۶۴	آیا مراد کیفیت است؟
۶۷	مبغوضیت لهُو مطلق
۷۱	حرمت الحان اهل گناه
۷۲	غنا در لغت
۷۳	تعریف مشهور از غنا
۷۳	معنی «طَرَب»
۷۵	مراد از «طرب»
۷۶	طرب و اطراب
۸۱	حرمت صدای ترجیع دار به گونه لهُوی
۸۲	تحقق لهُو
۸۲	ملاک لهُو
۸۳	غنا در قرآن، دعا و مرثیه
۸۵	شبهات
۸۵	۱. شبهه در اصل حکم

۹۲.....	صدای زیبا.....
۱۰۰.....	۲. شبهه در موضوع حکم.....
۱۰۲.....	۳. شبهه در اختصاص حرمت به برخی افراد موضوع.....
۱۰۷.....	غنا و ترجیع در قرآن.....
۱۱۲.....	موارد استثنا از غنا.....
۱۱۲.....	۱. خُداء.....
۱۱۳.....	۲. غنا در عروسی.....
۱۱۵.....	مسأله چهاردهم، غیبت.....
۱۱۵.....	آیات حرمت غیبت.....
۱۱۶.....	روایات حرمت غیبت.....
۱۲۱.....	کبیره بودن غیبت.....
۱۲۲.....	غیبت مخالف شیعه.....
۱۲۳.....	غیبت از کودک ممیز.....
۱۲۴.....	غیبت کودک ممیز.....
۱۲۵.....	غیبت دیوانه.....
۱۲۵.....	امور باقی مانده.....
۱۲۵.....	۱. تعریف غیبت.....
۱۳۱.....	بهترین تعریف غیبت.....
۱۳۴.....	اقسام سخن غایبانه.....
۱۳۷.....	سخنی که سبب پستی مؤمن شود.....
۱۴۰.....	سخن راندن در نقص ظاهری.....
۱۴۲.....	نقص بدنی، نسبی، خُلقی.....
۱۴۵.....	غیبت با اشاره و حرکات.....
۱۴۶.....	انگیزه‌های غیبت.....

- ۱۴۸..... حضور مخاطب هنگام غیبت
- ۱۴۹..... غیبت شخص مجهول
- ۱۵۰..... غیبت یکی از چند نفر معین
- ۱۵۴..... ۲. کفاره غیبت
- ۱۵۶..... حلالیت طلبی و متعذر بودن از آن
- ۱۶۱..... نظریه برگزیده
- ۱۶۲..... ۳. مستثنیات غیبت
- ۱۶۴..... موارد جواز غیبت بدون وجود مصلحت
- ۱۶۴..... یک. متجاهر به فسق
- ۱۶۸..... غیبت متجاهر در گناه غیر آشکار
- ۱۶۹..... مراد از متجاهر
- ۱۷۰..... غیبت کسی که تنها نزد برخی متجاهر است
- ۱۷۱..... سب و غیبت
- ۱۷۲..... دو. تظلم مظلوم
- ۱۷۴..... غیبت نزد توانا بر رفع ظلم
- ۱۷۶..... غیبت در مورد ترک اولی
- ۱۷۸..... سه. نصیحت مشاور
- ۱۷۹..... چهار. استفتا
- ۱۸۱..... پنج. بازداشتن از منکر
- ۱۸۱..... شش. قطع ماده فساد
- ۱۸۲..... هفت. جرح شهود، روات و شهادت به زنا
- ۱۸۳..... هشت. دفع ضرر از غیبت شونده
- ۱۸۵..... غیبت برای تقیه
- ۱۸۶..... نه. صفت مشخص کننده

۱۸۷	ده. بازگویی کار شخصی به همدیگر
۱۸۸	یازده. ردّ مدّعی نسب
۱۸۸	دوازده. ردّ مقاله باطل
۱۸۹	ملاک جواز غیبت به طور کلی
۱۹۰	۴. گوش دادن به غیبت
۱۹۰	حکم گوش دادن به غیبت جایز
۱۹۵	ردّ غیبت
۱۹۶	مراد از ردّ غیبت
۱۹۷	دو چهره و دو زبان
۱۹۹	بهتان
۲۰۰	خاتمه: حقوق برادر مسلمان
۲۰۳	مراد از «برادر مسلمان»
۲۰۵	حدود دوستی
۲۰۸	مسأله پانزدهم. قمار
۲۰۹	تعریف قمار
۲۰۹	اقسام قمار
۲۱۰	۱. بازی با آلات قمار همراه با قرار دادن جایزه
۲۱۰	۲. بازی با آلات قمار بدون قرار دادن جایزه
۲۱۴	۳. شرط بندی بر بازی با غیر آلات قمار
۲۲۴	۴. مسابقه با آلات قمار بدون عوض
۲۳۱	مسأله شانزدهم. قیادت
۲۳۱	مسأله هفدهم. قیافه شناسی
۲۳۲	تعریف قائف
۲۳۵	مسأله هجدهم. دروغ

۲۳۶	..... مقام نخست: کبیره بودن دروغ
۲۴۱	..... خبر دهنده از دروغ
۲۴۳	..... خلف وعده
۲۴۴	..... دروغ به شوخی
۲۴۵	..... مبالغه در ادعا
۲۴۶	..... توریه
۲۵۳	..... مقام دوم: مجوزات دروغ
۲۵۳	..... ۱. نیاز ضروری به دروغگویی
۲۵۵	..... توریه هنگام نیاز به دروغگویی
۲۶۱	..... جواز دروغ با عدم امکان توریه
۲۶۵	..... تحقق اکراه با قدرت بر توریه
۲۶۶	..... تفاوت اکراه و دروغ
۲۷۰	..... ضرر مجوز دروغ
۲۷۲	..... ۲. اراده اصلاح
۲۷۵	..... وعده دروغ به خاتواده
۲۷۵	..... مسأله نوزدهم: کهنات
۲۷۶	..... مراد از کاهن
۲۷۸	..... تفسیر کهنات
۲۸۳	..... حرمت اخبار از امور غائب به طور جزئی
۲۸۴	..... مسأله بیستم: لهو
۲۸۷	..... اخبار حرمت لهو
۲۹۲	..... معناهای لهو
۲۹۳	..... لعب
۲۹۴	..... لغو

- مسأله بیست و یکم. ستایش کسی که مستحق ستایش نیست و یا مستحق سرزنش است..... ۲۹۶
- و جوب مدح غیر مستحق برای دفع شرش..... ۲۹۷
- مسأله بیست و دوم. یاری کردن ستمگران در ستمشان..... ۲۹۷
- یاری ستمگران در غیر محرمات..... ۲۹۸
- کار برای ستمگران در امور مباح..... ۳۰۱
- اقسام کار برای ستمگران..... ۳۰۷
- مسأله بیست و سوم. نجش..... ۳۰۷
- تعریف نجش..... ۳۰۸
- مسأله بیست و چهارم. سخن چینی..... ۳۰۹
- تعریف عام سخن چینی..... ۳۱۱
- موارد سخن چینی مباح و واجب..... ۳۱۲
- مسأله بیست و پنجم. نوحه سرایی به باطل..... ۳۱۲
- مسأله بیست و ششم. ولایت از سوی ستمگر..... ۳۱۳
- مجوزات پذیرفتن ولایت از سوی ستمگر..... ۳۱۷
۱. اقدام به مصالح بندگان..... ۳۱۷
- اقسام ولایت غیر حرام..... ۳۲۱
- یک. ولایت مکروه..... ۳۲۲
- دو. ولایت مستحب..... ۳۲۲
- سه. ولایت واجب..... ۳۲۴
- و جوب تحصیل ولایت برای امر به معروف و نهی از منکر..... ۳۳۴
۲. اجبار بر قبول ولایت..... ۳۳۵
- چند نکته در مورد اکراه و اجبار..... ۳۳۶
۱. جواز ارتکاب تبعات قبول ولایت بجز خونریزی..... ۳۳۶
- حکم دفع ضرر با اضرار به دیگری..... ۳۳۹

۲. ملاک تحقق اکراه..... ۳۴۴
- خداشه بر جواز ارتکاب تبعات ولایت اکراهی..... ۳۴۸
- تفاوت اکراه با دفع ضرر مورد ترس..... ۳۵۰
۳. اعتبار یا عدم اعتبار قدرت در رها شدن از مورد اکراه..... ۳۵۳
۴. قبول ولایت با ضرر مالی قابل تحمل..... ۳۵۸
۵. کشتن مؤمن در صورت اکراه..... ۳۵۸
- اکراه بر کشتن مؤمن مستحق قتل..... ۳۵۹
- اکراه بر کشتن غیر مؤمن..... ۳۶۰
- جراحی و قطع عضو..... ۳۶۲
- خاتمه: اخلاق کارگزاران..... ۳۶۳
- موارد اجتناب والی..... ۳۶۸
- تجسم دنیا به صورت دختری زیبا برای حضرت امیر علیه السلام..... ۳۷۱
- بخشی از حقوق مؤمن بر مؤمن..... ۳۷۴
- مسأله بیست و هفتم. هجو مؤمن..... ۳۸۲
- هجو مخالف شیعه و فاسق بدعت‌گذار..... ۳۸۳
- مسأله بیست و هشتم. فحش..... ۳۸۵